

PLOKIAHEL- JA HAJUSRAAMATTEHNOLOOGIAD
Sõnavara

Blockchain and distributed ledger technologies
Vocabulary
(ISO 22739:2020, identical)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- rahvusvahelise standardi ISO 22739:2020 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis ümbertrüki meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles augustis 2020;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2020. aasta augustikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 75 „Plokiahel- ja hajusraamatetehnoloogiad“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Cybertetica AS, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 75.

See standard on rahvusvahelise standardi ISO 22739:2020 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 22739:2020. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 35.240.99; 35.030; 01.040.35; 35.240.40

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

EESSÕNA.....	IV
SISSEJUHATUS.....	V
1 KÄSITLUSALA	1
2 NORMIVIITED	1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	1
Kirjandus.....	16

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised, riiklikud ja valitsusvälised organisatsioonid. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äri- või kaubanimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutamise ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud aadressil www.iso.org/iso/foreword.html.

Dokumendi on koostanud tehniline komitee ISO/TC 307 „Blockchain and distributed ledger technologies“.

Igasugune tagasiside või küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav veebilehelt www.iso.org/members.html.

SISSEJUHATUS

See dokument määratleb põhiterminid, mis on seotud plokiahel- ja hajusraamattehnoloogiatega, nende terminite ja mõistete selgitamiseks nende kasutamisel muudes ISO/TC 307 valdkonna standardites.

Selged, järjekindlad ja kooskõlalised standardid nõuavad selget, järjekindlat ja kooskõlalist terminoloogiat. See dokument järgib reegleid ja juhiseid, mis on terminoloogiastandarditele kehtestanud ISO/TC 37 „Language and terminology“.

See dokument kehtib igat tüüpi organisatsioonidele (näiteks äriettevõtetele, riigiasutustele, mittetulunduslikele organisatsioonidele). Sihtlugejaskonda kuuluvad teadlased, lahenduste arhitektid, kliendid, kasutajad, instrumentide väljatöötajad, reguleerijad, audiitorid ja standardimisorganisatsioonid jt.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Taotluslikult tühjaks jäetud

1 KÄSITLUSALA

See dokument esitab ploki- ja hajusraamat tehnoloogiate põhitervimoloogia.

2 NORMIVIITED

Sellel dokumendil puuduvad normiviited.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <http://www.electropedia.org/>.

3.1

vara (*asset*)

miski, millel on huvipoolle jaoks väärtus

[ALLIKAS: ISO/TS 19299:2015, 3.3, muudetud – märkus on kustutatud.]

anything that has value to a stakeholder

3.2

plokk (*block*)

struktureeritud andmed, mis koosnevad plokiandmetest (3.3) ja plokipäisest (3.4)

structured data comprising *block data* (3.3) and a *block header* (3.4)

3.3

plokiandmed (*block data*)

struktureeritud andmed, mis koosnevad nullist või enamast tehinguandmikust (3.79) või viitest tehinguandmikule (3.79)

structured data comprising zero or more *transaction records* (3.79) or references to *transaction records* (3.79)

3.4

plokipäis (*block header*)

struktureeritud andmed, milles on krüptolink (3.16) eelmisse ploki (3.2), kui see on olemas

MÄRKUS Plokipäises võivad olla ka ajatempel (3.75), nonss (3.51) ja muud DLT-platvormist (3.29) sõltuvad andmed, sealhulgas vastavate tehinguandmike (3.79) räsi (3.39).

structured data that includes a *cryptographic link* (3.16) to the previous *block* (3.2) unless there is no previous *block* (3.2)

Note 1 to entry: A block header can also contain a *timestamp* (3.75), a *nonce* (3.51), and other *DLT platform* (3.29) specific data, including a *hash value* (3.39) of corresponding *transaction records* (3.79).

3.5

plokitasu (*block reward*)

tasu kaevuritele (3.48) või validaatoritele (3.83) pärast ploki (3.2) kinnitamist (3.8) plokiahelsüsteemi (3.7)